

Atelier signalement

TEKST: ERIC BEETS BEELD: ANKE RODER

ANKE RODER

De bloemstillevens van Anke Roder worden geknipt en geplakt. De vormen komen uit tijdschriften. Zij staan eigenwijs en zelfverzekerd in het vlak. Bloemen zijn kwetsbaar, maar bij Roder zijn ze koning of koningin in hun eigen rijk. De kleuren zijn helder, uitdagend en heel fraai. Wij zijn blij dat ze ook in boekvorm zijn verschenen. De knipsels leveren een bijdrage aan de rijke geschiedenis van 'knipsels' uit de volkskunst die via Matisse in de twintigste eeuw een *revival* beleefde en een grote kracht kregen. Ook de knipsels van Anke Roder zijn krachtig en overtuigend. In de collages ogen de takken en stengels grafisch. Wij vinden het een zeer welkome aanvulling op de botanische tekeningen die wij ruimschoots behandelen en laten zien in deze Atelier. 🌿

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.ANKERODER.NL

Anke Roder, *Amaryllis*,
2015, collage op papier,
23,5 x 20 cm.

Botanisch tekenen: een kunst of een kunde?

Wat is een botanische tekening nou eigenlijk precies? Je zou kunnen zeggen dat een botanische tekening laat zien hoe een plant in elkaar zit, het is als het ware een uitleg. Dit in tegenstelling tot een impressie van een plant. Hierbij kun je meestal ook zien wat voor een plant er is afgebeeld, maar niet wat de specifieke kenmerken van de plant zijn.

TEKST EN BEELD: ANITA WALSMIT SACHS

Om een goede botanische tekening te kunnen maken is het van groot belang je onderwerp goed te bestuderen en van alle kanten bekijken. Je kijkt naar de verschijningsvorm: hangplant, rechtop gerichte plant, bloeiwijze... Vervolgens tel je de bladeren en bestudeer je hoe ze aan de steel vastzitten. Dan bekijk je de bloem, telt de kelk- en kroonbladeren; dit zijn meestal de gekleurde bladeren. Ook tel je de meeldraden en bekijk je de stamper. Een eenvoudig biologieboekje kan hierbij hulp bieden.

Verhoudingen

Je haalt de bloem uit elkaar zodat je begrijpt hoe hij in elkaar zit. Ook is het raadzaam het geheel en de onderdelen op te meten en te noteren, zodat je later de verhoudingen goed kunt weergeven. Bij een botanische tekening wordt de plant of bloem namelijk op ware grootte getekend. Indien dit niet mogelijk is, wordt er een maat bij geschreven, bijvoorbeeld 'x 2' of 'x ¾'.

Materialen

Ik gebruik aquarelpapier vanwege het gladde oppervlak, bij zeer gedetailleerd werk is papierstructuur namelijk hinderlijk. De penselen zijn rond en voorzien van een goede punt, bijvoorbeeld Winsor & Newton serie 7.

Schetsen

Als je je onderwerp goed bestudeerd hebt, maak je een aantal schetsen van diverse kanten (zie afb. 2). Als je de juiste vorm gevonden hebt, verwijder je de hulplijnen en maak je een gave lijntekening van je onderwerp, liefst op transparant papier. Je trekt de correcte lijnen dan gewoon over.

Licht van links

Bij een botanische tekening komt het licht doorgaans van links. Dit is een soort afspraak, omdat de tekening dan optimaal leesbaar is. Wij lezen immers van links naar rechts en zijn gewend op deze manier te kijken. Je schetst de schaduw op je lijntekening of je legt een transparant papier over je lijntekening en brengt hierop de schaduwen aan.

Kleurnotities

Je maakt een aantal kleurnotities zodat je niet naar de kleuren hoeft te zoeken tijdens het schilderen. Het basispalet bestaat uit ultramarijn, ceruleum, cadmiumrood, permanent rose, cadmiumgeel en citroengeel (alle Winsor & Newton).

Overbrengen

Nadat je de tekening hebt overgebracht op je aquarelpapier met een lichtbak of via een grafiet kalkeerpapier onder je tekening, trek je de lijnen met een hard

potlood nog eens over en gumt het overtollige grafiet weg (zie afb. 1).

Dunne lagen

Omdat je de kleuren die je nodig hebt al hebt gevonden, schilder je in zeer dunne lagen van licht naar donker waarbij je de lichtste delen (het hoge licht) uitspaart (zie afb. 3). De eerste lagen verf hebben een substantie die lijkt op slappe thee. Voordat een volgende laag wordt aangebracht, moet het papier droog zijn, anders vormen zich er vlekken. Let erop dat je de donkere delen niet met te dikke verf opbrengt. Meerdere dunne lagen geven een beter effect en verdiepen de kleur.

Reconstructie

Het uiteindelijke werkstuk is geen kopie van de plant of bloem, maar een reconstructie (zie afb. 4). Hoewel je altijd naar de natuur tekent en eventueel foto's ter ondersteuning gebruikt, is een botanische tekening een zelfstandig werkstuk waarbij het artistieke gedeelte ligt in de compositie en het kleurgebruik. ●

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.ANITAWALSMITSACHS.COM

Anita Walsmit Sachs, **Teylertulp**, 2010, aquarel op papier, 60 x 50 cm (gemaakt voor het 225-jarig jubileum van Teylers Museum in Haarlem, en door het museum aangekocht).

GEBRUIKTE MATERIALEN:
aquarelpapier, aquarelverf van Winsor & Newton, ronde penselen Winsor & Newton serie 7.

GEBRUIKTE KLEUREN:
ultramarijn, ceruleum, cadmiumrood, permanent rose, cadmiumgeel, citroengeel (alle Winsor & Newton).